

HOTUBA YA MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI YA UPINZANI BUNGENI KATIKA WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, WASANII NA MICHEZO, MHESHIMIWA JOSEPH OSMUND MBILINYI (MB), AKIWASILISHA BUNGENI MAONI YA KAMBI RASMI YA UPINZANI KUHUSU BAJETI YA WIZARA HIYO KWA MWAKA WA FEDHA 2016/17

1. UTANGULIZI

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa kanuni ya 99(9) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, napenda kuchukua fursa hii kuwasilisha maoni ya Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kuhusu makadirio ya mapato na matumizi ya fedha katika Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo kwa mwaka wa fedha 2016/17.

Mheshimiwa Spika, kabla sijawasilisha maoni hayo, napenda kuchukua fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kunijalia uhai na afya njema na kuniwezesha kusimama mbele ya bunge hili kufanya kazi hii. Napenda pia kumshukuru Kiongozi wa Upinzani Bungeni, Mheshimiwa Freeman Aikaeli Mbowe (Mb) kwa kunitiua tena kuwa Waziri Kivuli katika Wizara hii. Aidha, namshukuru Naibu Waziri Kivuli wa Wizara hii, Mheshimiwa Devotha Minja (Mb); na wabunge wote wa Kambi Rasmi

ya Upinzani Bungeni kwa michango yao na ushirikiano mkubwa walionipa katika maandalizi ya hotuba hii.

Mheshimiwa Spika, mwisho lakini sio kwa umuhimu, napenda kuwashukuru sana wana-Mbeya kwa kuendelea kuniamini. Mwaka 2010 wana Mbeya waliingia kwenye historia ya dunia kwa kunichagua mbunge wao na hivyo kunifanya kuwa msanii wa kwanza wa muziki wa Hip Hop duniani kuwa Mbunge. Aidha, mwaka 2015 wameendelea kunichagua kuwa mbunge wao kwa kunipigia kura nyingi za kishindo na hivyo kunifanya kuweka rekodi ya mbunge aliyechaguliwa kwa kura nyingi kuliko wote katika bunge hili (The Most Voted MP). Nawashukuru sana wana mbeya wenzangu – nasema asanteni sana.

Mheshimiwa Spika, baada ya utangulizi huo, sasa naomba nianze kutoa maoni ya Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kuhusu bajeti ya wizara hii.

2. UHURU WA HABARI NA UTAWALA WA KIDEMOKRASIA

Mheshimiwa Spika, bila kuathiri misingi ya utawala wa sheria na chaguzi huru na za haki katika utawala wa kidemokrasia; msingi mwingine wa utawala wa

kidemokrasia ni haki na uhuru wa aina mbalimbali (*'combinatorial freedoms and rights'*) kwa mfano uhuru na haki ya kukusanyika (freedom of assembly), uhuru na haki ya kuabudu (freedom of worship), uhuru na haki ya kutoa maoni (freedom of speech), uhuru na haki ya kupata habari (freedom of press) nk.

Mheshimiwa Spika, msingi mmojawapo katika hiyo niliyotaja unapoondolewa, utawala ule unakuwa umekosa sifa zinazotosheleza kuitwa **'wa kidemokrasia'**.

Mheshimiwa Spika, kutokana na umuhimu wa misingi hii ya utawala wa kidemokrasia, nchi za kidemokrasia duniani zimeweka hati ya Haki za binadamu (*Bill of Rights*) katika Katiba zao. Kwa Tanzania, sehemu yote ya Tatu ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania inazungumzia kwa kirefu juu ya haki za binadamu na uhuru wa aina mbalimbali.

Mheshimiwa Spika, matendo yoyote yanayofanywa na serikali yoyote duniani ya kuminya uhuru na haki za binadamu zilizotajwa na Katiba za nchi husika, ni dalili za dhahiri za utawala usiozingatia misingi ya kidemokrasia na

kwa maneno halisi ni utawala wa ki-imla (dictatorship regime).

Mheshimiwa Spika, wanazuoni wa masuala ya uhuru wa habari wanasema kwamba; **“every dictator dislikes free media”¹** yaani kila dikteta hapendi vyombo huru vya habari. Kutokana na hali hiyo, jambo la kwanza ambalo hufanywa na utawala wa ki-dikteta ni kuminya uhuru na haki ya kupata na kutoa habari.

Mheshimiwa Spika, Serikali ya awamu ya tano tayari imeshaanza vibaya kwa kuikanyaga haki na uhuru wa habari. Kwanza, tofauti na ukandamizaji wa uhuru wa habari tuliozoea wa kufungia magazeti yanapoandika mambo ya kuikosoa Serikali; Safari hii, Serikali kwa mara ya kwanza katika historia ya Tanzania, imefuta moja kwa moja usajili wa gazeti binafsi la Mawio kwa kipindi cha chini ya miezi sita toka imeingia madarakani. Aidha, kwa kipindi hicho hicho, Serikali imefuta asasi za kiraia zaidi ya 100 na haijatoa sababu za msingi za kufanya hivyo.

Mheshimiwa Spika,kana kwamba haitoshi, Serikali sasa imezuia Televisheni ya Umma, inayoendeshwa na kodi ya wananchi TBC1 kurusha matangazo ya moja kwa moja ya mijadala inayofanyika Bungeni.

¹ Egorov G. et.al. (2009) Media Freedoms in Dictatorships, Harvad University.

Mheshimiwa Spika, dalili hizi sio njema kwa ukuaji wa Demokrasia na uhuru wa habari hapa nchini na zinatoa taswira ya utawala wa ki-dikteta kama nilivyoeleza hapo awali.

Mheshimiwa Spika, licha ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa kuonesha kwamba Serikali itawekeza katika demokrasia; ***“investing in the electoral process, and expand the freedom of expression, transparency and access to information”*** ikiamaanisha kuwekeza katika mchakato wa uchaguzi, kupanua uhuru wa kujieleza, uwazi na kupatikana kwa taarifa; lakini Serikali hii ya Dkt. John Pombe Magufuli imeweka kando Mpango huo na kuanza kutekeleza Mpango mwingine wa siri wa kukandamiza uhuru wa habari. Aidha, Serikali hii ya CCM imeendelea kuitumia Sheria ya Makosa ya Mtandao (Cyber Crime Act) ambapo vijana kadhaa wamefunguliwa mashitaka mahakamani kutokana na kutumia uhuru wao wa kikatiba wa kujieleza kupitia mitandao ya kijamii. Hii ni mifano michache ambayo inaonesha matendo ya Serikali ya awamu ya tano kukinzana na mpango wake yenyewe wa Maendeleo ya Taifa.

Mheshimiwa Spika, kutokana na Serikali hii ya 'hapa kazi tu' kuendeleza kazi ya kuvishughulikia vyombo vya habari wakiwemo waandishi wa habari na kutunga na kuendeleza sheria ngumu na kandamizi kwa uhuru wa habari; tayari mashirika mbalimbali ya kimataifa yamefanya tafiti na kugundua kwamba kuna ukandamizaji mkubwa wa uhuru wa habari Tanzania. Aidha, jumuiya ya kimataifa kwa nyakati tofauti imeshatoa matamko ya kulaani vitendo hivyo.

Mheshimiwa Spika, Shirika la Kimataifa linalojishughulisha na masuala ya uhuru wa vyombo vya habari linalojulikana kama 'Freedom House' lilitoa matokeo ya utafiti wake Julai, 2015 na kusema kwamba nia na madhumuni ya Serikali ya Tanzania kuanzisha Sheria ya Makosa ya Kimtandao (Cybercrimes Act) na Sheria ya Takwimu (Statistics Act) ilikuwa ni kuvipunguzia wigo vyombo vya habari wa kufanya kazi kwa uhuru.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa utafiti huo; *Freedom House* wanasema kwamba uamuzi wa Serikali kuanzisha Sheria hizo, ulitokana na hofu ya Serikali na Chama cha Mapinduzi kushindwa katika Uchaguzi Mkuu uliopita wa 2015 kutokana na kushindwa kuondoa umasikini kwa wananchi, kuboresha huduma za jamii, kuboresha

miundombinu pamoja na ufisadi uliokithiri. Kwa sababu hiyo, Freedom House; wanaendelea kusema kwamba; ili kujilinda CCM ikishirikiana na Serikali yake; ilikuwa na lengo la kuvinyamazisha vyombo vya habari visije vikaweka hadharani jinsi CCM ilivyoshindwa kuondoa umasikini kwa wananchi; ilivyoshindwa kuboresha huduma za jamii; na madhaifu yake mengine.

Mheshimiwa Spika, pia katika ripoti hiyo, Tanzania imetajwa kuwa miongoni mwa nchi za kusini mwa jangwa la Sahara ambapo waandishi wa habari wameendelea kuwekewa vikwazo vya kisheria na kisiasa na kushambuliwa kimwili na kutishiwa maisha jambo linaloathiri utendaji wao na hivyo kuminya uhuru wa habari.

Mheshimiwa Spika, mbali ya utafiti huo wa taasisi makini ya kimataifa inayoaminika duniani kuonesha kwamba kuna ukandamizaji wa uhuru wa habari hapa nchini, ni mwaka jana tu, muda mfupi baada ya sheria ya makosa ya kimtandao kuanza kutumika nchini, Umoja wa Ulaya ulilaani kitendo cha kukamatwa kwa maafisa wa Kituo cha Sheria na Haki za Binadamu nchini na kunyang'anywa vifaa vyao vya kazi kwa kile kilichodaiwa ni kukiuka kifungu cha 16 cha Sheria ya Makosa ya

kimtandao. Ikumbukwe kwamba maafisa hao wa kituo cha Sheria na Haki za Binadamu walikuwa wakikusanya taarifa za waangalizi wa kitaifa kuhusu matokeo ya Uchaguzi Mkuu wa 2015.

Mheshimiwa Spika, madhila kama hayo yaliwakumba pia vijana wataalamu wa vyama vya Upinzani vinavyounda UKAWA waliokuwa wakifanya kazi ya kujumlisha matokeo ya kura za urais. Hawa walikamatwa na kunyang'anywa vifaa vyao vya kazi zikiwemo simu na kompyuta, na hatimaye kushtakiwa kwa kutumia sheria ya makosa ya kimtandao.

Mheshimiwa Spika, tamko hilo la umoja wa ulaya linalolaani matumizi mabaya ya sheria ya makosa ya kimtandao kukandamiza uhuru wa habari na haki za binadamu limeambatanishwa pamoja na hotuba hii.
(tazama kiambatanisho na. 1)

Mheshimiwa Spika, wakati Serikali hii ya CCM inakanyaga demokrasia kwa kuminya uhuru wa habari hapa nchini; serikali hii hii ya CCM iliridhia na kusaini Azimio la Kimataifa la Uwazi katika Uendeshaji wa Serikali (Open Government Partnership -OGP) mnamo mwezi Septemba, 2011. Ili kujiunga na OGP ni lazima nchi wanachama wakubali na misingi ya uhuru na haki zilizoainishwa katika Tamko la

Kimataifa la Haki za Binadamu na mikataba mingine ya Kimataifa kuhusu haki za binadamu na utawala bora na waweke mkakati wa kukuza utamaduni wa uwazi katika uendeshaji wa Serikali.

Mheshimiwa Spika, Azimio la OGP limeridhiwa na kusainiwa na nchi 69; na sehemu ya azimio hilo inasema kama ifuatavyo:

“Together, we declare our commitment to: Increase the availability of information about governmental activities.

Governments collect and hold information on behalf of people, and citizens have a right to seek information about governmental activities. We commit to promoting increased access to information and disclosure about governmental activities at every level of government. We commit to increasing our efforts to systematically collect and publish data on government spending and performance for essential public services and activities. We commit to pro-actively provide high-value information, including raw data, in a timely manner, in formats that the public can easily locate, understand and use, and in formats that facilitate reuse. We commit to providing access to effective remedies when information or the corresponding records are improperly withheld,

including through effective oversight of the recourse process. We recognize the importance of open standards to promote civil society access to public data, as well as to facilitate the interoperability of government information systems. We commit to seeking feedback from the public to identify the information of greatest value to them, and pledge to take such feedback into account to the maximum extent possible”.

Mheshimiwa Spika, hilo ndilo azimio ambalo nchi yetu iliridhia na kwa kifupi kabisa lina maanisa kwamba nchi zote zilizoridhia azimio hili zinafungwa na masharti ya azimio hili kuweka mazingira rafiki ya upatikana wa habari hasa kuhusu utendaji wa Serikali kwa uwazi na uhuru wa hali ya juu kabisa. Lakini kinachofanywa na Seriali hii ya CCM ni kinyume kabisa na azimio ililosaini.

3. UKIUKAJI WA KATIBA YA NCHI KUHUSU MASUALA YA UHURU WA KUPATA HABARI

Mheshimiwa Spika, Ibara ya 18 (d) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977, inatamka kwamba: ***“Kila mtu anayo haki ya kupewa taarifa wakati wote kuhusu matukio mbalimbali muhimu kwa maisha na***

shughuli za wananchi na pia kuhusu masuala muhimu kwa jamii”

Mheshimiwa Spika, licha ya Katiba ya nchi yetu kutoa haki na uhuru wa kupata habari kwa kila mwananchi, Serikali imeamua kwa makusudi kuvunja katiba ya nchi kwa kuikanyaga haki ya kupata habari.

Mheshimiwa Spika, katika Mkutano wa Pili wa Bunge lako tukufu, Waziri wa Habari, Utamaduni, Wasanii na Michezo, Mhe. Nape Nnauye, alitoa kauli ya Serikali kwamba; Shirika la Habari la Utangazaji (TBC) halitarusha tena matangazo ya moja kwa moja kuhusu mijadala ya vikao vya Bunge kuwa kisingizio kwamba gharama za kufanya hivyo ni kubwa. Waziri Nape alianisha kuwa Shirika hilo linatumia zaidi ya **shilingi bilioni 4** kwa mwaka kurusha matangazo ya Bunge.

Mheshimiwa Spika, nimesema kwaba Serikali ilitumia kisingizio cha gharama lakini ni wazi kuwa ina sababu nyingine ya kuzuia vyombo vya habari kurusha mijadala ya bunge moja kwa moja kwa sababu; baadhi ya vyombo vya habari, likiwemo Shirika la Uhai Production kupitia Televisheni yao ya Azam, vilijitolea kutumia gharama zao kurusha matangazo hayo lakini wakazuiwa. Aidha, asasi ya Tanzania Media Fund

inayoshughulika na kuviwezesha vyombo vya habari na wanahabari ilitoa ahadi yake kuwa ingeweza kugharamia urushwaji wa matangazo ya moja kwa moja ya Bunge na ilikuwa tayari kulipia gharama za TBC ili wananchi waweze kufuatilia yanayoendelea Bungeni lakini nayo pia ilizuiliwa.

Mheshimiwa Spika, baada ya ahadi hizo za wadau wa habari nchini kabla ya kuanza kwa mkutano huu wa bajeti serikali kupitia Bunge ikaja na sababu nyingine za ziada kuwa haitaruhusu vyombo vya habari kurekodi vikao vya Bunge na hata waandishi wa habari hawataruhusiwa kuchukua taarifa yoyote Bungeni mpaka pale itakapotolewa rasmi kupitia Ofisi ya Bunge.

Mheshimiwa Spika, kwa kuwa mikutano ya Bunge ni muhimu kwa ajili ya wananchi kujua na kufuatilia utendaji wa wawakilishi wao ndani ya chombo hiki cha uwakilishi, na kwa kuwa serikali ilisitisha kwa amri TBC kutoendelea kurusha matangazo hayo ni dhahiri serikali ina sababu za ziada kuliko sababu za gharama.

Mheshimiwa Spika, ni dhahiri kuwa serikali haipo tayari kuona wananchi wakipokea matangazo ya moja kwa moja ya Bunge na inaelekea kuna sababu ambayo Kambi Rasmi ya Upinzani na wananchi kwa ujumla

hawaijui kuhusu suala hili. Aidha ni mkakati wa serikali hii ya awamu ya tano kuvibana vyombo vya habari na kuwanyima wananchi kujua moja kwa moja kinachoendelea ndani ya Bunge.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inapenda kuweka msimamo wake rasmi kuwa serikali imevunja Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Ibara ya 18 kama nilivyonukuu katika hotuba hii. Jambo hili ni la kulaaniwa na watu wote wapenda demokrasia ndani na nje ya Bunge hili.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani inaitaka Serikali kuliomba radhi bunge hili kwa kosa la kuminya uhuru wa habari kinyume na Katiba ya Nchi na kuviacha vyombo vya habari hususan vya umma kufanya kazi zao za kuuhabarisha umma kwa uhuru kwa kuwa vinatumia kodi ya wananchi. Kitendo cha Serikali hii ya awamu ya tano inayojinasibu kwa kauli ya hapa kazi tu, cha kukimbilia kudhibiti vyombo vya habari, kinatoa taswira kwamba Serikali hii inaogopa kivuli chake kabla hata kazi yenywe haijaanza. Na matokeo yake, badala ya *'hapa kazi tu'* sasa imekuwa *'hapa hofu tu'* ambapo mawaziri na watendaji wote serikalini sasa wanafanya kazi kwa hofu badala ya weledi na taaluma.

4. UMOJA WA WASANII NA UKUAJI WA TASNIA YA USANII NCHINI

Mheshimiwa Spia, wahenga wetu hawakukosea kusema kwamba umoja ni nguvu na utengano ni udhaifu. Ili sekta ya usanii nchini ikuwe na iwe na tija inayokusudiwa ni lazima wasanii waungane ili wawe na sauti moja yenye nguvu kudai haki na maslahi yao.

Mheshimiwa Spika, nasema hivi kwa sababu ukuaji wa sekta hii unasuasua. Na sababu ya kusuasua huko, ni njama zinazoendeshwa na Serikali hii ya CCM ya kuwagawa wasanii ili wawatumie vizuri kwa maslahi ya kisiasa.

Mheshimiwa Spika, kitendo cha Waziri wa wizara hii na Rais kuwaita wasanii fulanifulani na kufanya nao mazungumzo na kuwabagua wasanii wengine, kunawagawa wasanii, na kunajenga matabaka miongoni mwa wasanii. Kundi la wasanii walioonana na Rais au Waziri wanajiona kuwa '*superior*' kuliko wengine.

Mheshimiwa Spika, hali kama hiyo haina afya hata kidogo katika ukuaji wa tasnia ya usanii. Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inatoa rai kwa wasanii kujiunga na

vyama kulingana na aina ya usanii wanaofanya, ili kama kuna jambo ambalo Serikali inataka kuwashirikisha wasanii basi iwaalike wawakilishi wa vyama hivyo kuliko kukutana na msanii mmoja mmoja au baadhi yao.

Mheshimiwa Spika, tunashauri pia kwamba; kuwe na utaratibu wa kisheria kwamba; kabla msanii hajasajiliwa na BASATA kama sheria inavyotaka, basi msanii huyo awe mwanachama hai wa vyama vya wasanii kama vile vyama vya muziki mfano TUMA, CHAMUDATA, Chama cha Taarabu na hata chama cha muziki wa Injili ambavyo vipo ila vinalegalega kutokana na sababu mbalimbali ikiwemo ubinafsi wa wasanii wenyewe; vinginevyo wataendelea kunyonywa na kubaki kulalamika.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inatambua umuhimu wa kulinda kazi za sanaa na wasanii wa hapa nyumbani. Kwa sababu hiyo, tunaitaka Serikali kuweka utaratibu wa kisheria utakaowezesha vituo vyote vya redio na televisheni nchini kupiga asilimia 80 ya muziki wa wasanii wa nyumbani ili kulinda sanaa zetu na kukuza soko la bidhaa za wasanii wa ndani. Nchi nyingi duniani zina sheria za kwalinda wasanii wao wa ndani hivyo inabidi nasi kwenda na kasi ya dunia.

5. TASNIA YA MICHEZO

Mheshimiwa Spika, licha ya ukweli kwamba michezo inajenga afya, lakini michezo ni ajira pia. Kwa sababu hiyo, vijana wetu wanaoshiriki katika michezo wana ndoto pia ya kupata fursa ya ajira katika tasnia hiyo.

Mheshimiwa Spika, pamoja na uhalisia kwamba Tanzania ina vijana wengi wanaopenda michezo, lakini wanashindwa kufikia ndoto zao za kujikwamua kimaisha kupitia tasnia hiyo kutokana na vyama vya michezo kukosa fedha kwa ajili ya kuwaendeleza wanamichezo wetu. Wakati mwingine chama cha michezo kinakosa fedha ya kuilipia nauli timu yake kwenda kwenye mashindano nje ya nchi badala yake inalazimika kupeleka watu wawili au watatu. Katika hali kama hiyo, ndoto za wanamichezo wetu haziwezi kufikiwa.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inaitaka Serikali kuvipa ruzuku vyama vya michezo ili viweze kujiendesha na hivyo kuweza kuwasaidia wanamichezo wa nchi hii kutimiza ndoto zao katika tasnia ya michezo.

Mheshimiwa Spika, michezo ni mojawapo ya vitu ambavyo vinawaunganisha watu kwa haraka zaidi na ni tunu ambayo inajenga ujirani mwema, urafiki, umoja na udugu. Kwa muda mrefu michezo hapa nchini imekuwa ikichuliwa kama suala la burudani na kujifurahisha tu, bila ya kulipa umuhimu unaostahili.

Mheshimiwa Spika, ili kuboresha tasnia ya michezo nchini, Kambi rasmi ya Upinzani Bungeni inapendekeza hatua zifuatazo zichukuliwe ;

- i. CCM itakiwe kurejesha serikalini viwanja vyote vya michezo ambavyo ni mali ya wananchi na viweze kuendelezwa kwa ajili ya kukuza sekta hii nchini.
- ii. Shule zote za msingi na sekondari pamoja na vyuo vitakiwe kuwa na maeneo ya michezo ya nje na ya ndani kabla ya kupatiwa usajili.
- iii. Kuwe kwa utaratibu wa kisheria ili kusimamia ajira za sekta ya michezo ikiwemo mikataba ya wachezaji, maslahi yao na mafao yao. Lengo ni kuhakikisha kuwa wachezaji wote wanaopata nafasi ya kuchezea ngazi za ligi za kitaifa au kuwakilisha taifa wanapata malipo ya ajira na mafao kama watumishi wengine wa umma.
- iv. Turejeshe mashindano ya mashirika na taasisi za

umma na kuyaboresha zaidi ili yawe na mvuto kwa kutoa zawadi nono pamoja na kuvutia wadhamini mbalimbali.

v. Kila mkoa utakiwe kuchagua shule moja ya msingi na moja ya sekondari ambazo zitaboreshwa na kuwa shule maalumu za michezo. Watoto watakaojiunga na shule hizi maalumu za kitaifa za michezo (national sports academy) watafundishwa elimu ya kawaida sawa na wenzao wa shule zingine ila watatofautiana na wenzao kwa kuwa wao watawekewa mkazo zaidi kwenye michezo mbalimbali.

6. TIMU YA TAIFA YA WANAWAKE (TWIGA STARS)

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inatambua jitihada zinazofanywa na timu yetu ya Taifa ya wanawake katika kuliletea taifa letu heshima katika tasnia ya michezo. Aidha, tunaipongeza kwa kwa mchezo mzuri kati yake na timu ya taifa ya wanawake ya Zimbabwe uliofanyika mwezi Machi, 2016 huko Cameroon.

Mheshimiwa Spika, timu hii ina rekodi ya mafanikio makubwa katika mechi za kimataifa. Mwaka 2010 ilifanikiwa kufuzu kuingia fainali ya CAF Women's Champion na kuibuka mshindi kwa kufunga timu ya Eritrea mabao 11 kwa 4.

Mheshimiwa Spika, pamoja na mafanikio hayo, timu hii inakabiliwa na changamoto nyingi jambo linaloifanya ishindwe kuendelea kung'ara katika mechi za kimataifa. Changamoto hizo ni pamoja na ukosefu wa vifaa vya michezo, ukosefu wa wadhamini, upungufu wa viwanja vya michezo na kukosa motisha kwa wachezaji. Changamoto nyingine ni ukosefu wa hamasa kwa viongozi na wananchi kwa jumla katika kuifahamu na kuisaidia timu hii.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani inaitaka Serikali kuhakikisha kuwa timu hii inatafutiwa wadhamini lakini pia Serikali itoe hamasa kwa viongozi na wananchi kujitokeza zaidi kuwekeza kwenye vipaji vya wanawake ili kuhamasisha wanawake wengi zaidi kujiunga na timu hii. Ni matumaini ya Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kwamba Waheshimiwa wabunge wanawake watakuwa mstari wa mbele katika kutoa hamasa ili kuipa nguvu timu

ya taifa ya Wanawake.

7. UTEKELEZAJI WA BAJETI YA WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, WASANII NA MICHEZO KWA MWAKA WA FEDHA 2015/16

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa randama ya Wizara hii, fedha za maendeleo zilizoidhinishwa na bunge kwa ajili ya wizara hii kwa mwaka wa fedha 2015/16 ni **shilingi bilioni 3**. Lakini mpaka kufikia Februari, 2016, hakuna fedha yoyote iliyokuwa imetolewa na hazina kwa ajili ya maendeleo. Hata hivyo Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni haina hakika kama fedha hiyo itakuwa imetolewa hadi kufikia muda huu.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani inaitaka Serikali kutoa maelezo ni kwa nini inachelewesha kupeleka fedha za maendeleo kiasi hiki? Hivi kweli hata kama Serikali itatoa hizo bilioni 3 katika robo ya mwisho wa mzunguko wa bajeti, itafanya shughuli gani?

Mheshimiwa Spika, licha ya Serikali kushindwa kutekeleza bajeti ya maendeleo iliyodhinishwa na bunge kabisa kwa mwaka wa fedha 2015/16; inashangaza kwamba bajeti ya maendeleo inayoombwa kwa wizara hii kwa mwaka

2016/17 imepunguzwa kwa **shilingi bilioni moja**. Safari hii Wizara hii imetengewa **shilingi bilioni 2** tu kwa ajili ya miradi ya maendeleo.

Mheshimiwa Spika, kitendo cha kupunguza bajeti ya maendeleo kunadhihirisha kwamba sasa Serikali imedhamiria kwelikweli kuminya uhuru wa vyombo vya habari hapa nchini. Hii ni kwa sababu vyombo vya habari vya Umma ikiwemo TBC vinaendeshwa kwa fedha za maendeleo. Hivyo, ikiwa fedha za maendeleo hakuna, tusitegemee ufanisi katika vyombo hivyo.

Mheshimiwa Spika, Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni ilitegemea kwamba Serikali ingeongeza fedha za maendeleo katika wizara hii ili TBC iweze kurusha moja kwa moja mijadala ya Bunge, kwa kuwa awali Serikali ilisema imeamua kusitisha urushaji wa matangazo hayo kutokana na ukosefu wa fedha. Sasa fursa imetokea ya kuongeza fedha katika bajeti ili matangazo hayo yarushwe lakini kinyume chake Serikali imepunguza bajeti ya maendeleo ya wizara hii.

8. HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, hoja kubwa katika hotuba hii ni madai ya haki ya uhuru wa habari ambao Serikali hii ya awamu ya tano imewapoka wananchi kinyume na Katiba ya nchi. Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inapenda kuifahamisha Serikali hii ya CCM kwamba; kitendo inachokifanya cha kupoka haki ya kikatiba ya uhuru wa kupata habari ni cha hatari sana kwa mustakabali wa amani ya nchi yetu.

Mheshimiwa Spika, nasema hivi kwa sababu wananchi wana hasira kubwa kutoka na hali ya maisha kuwa ngumu zaidi hasa baada ya Serikali hii ya awamu ya tano kushika madaraka. Hasira hizi za wananchi angalau zilikuwa zinapunguzwa wakati wanapofuatilia katika televisheni jinsi wawakilishi wao (wabunge) wanavyowasemea kuhusu matatizo yanayowakabili. Sasa hawana fursa tena ya kuona chochote kinachoendelea bungeni.

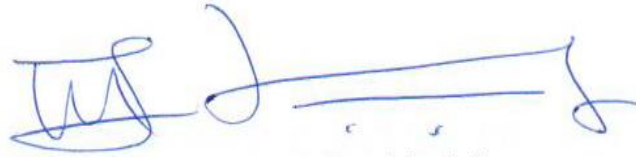
Mheshimiwa Spika, wakati Serikali inazuia televisheni ya umma isirushe matangazo ya moja kwa moja ya mijadala bungeni; Serikali inatumia chombo hichohicho kufanya propaganda ya kumjenga Rais Magufuli kisiasa aonekane kama mtu mwema anayejali watu wakati

ukweli ni kwamba ukandamizaji huu demokrasia wa kuminya uhuru wa habari unafanywa na yeye mwenyewe kupitia waziri wake Nape.

Mheshimiwa Spika, kitendo cha kuwazuia wananchi wasione kinachoendelea bungeni wakati hali zao zinazidi kuwa ngumu kutokana na ukosefu wa huduma mbalimbali za jamii; kinaweza kuwapandisha wananchi hasira zaidi na hivyo kuchukua hatua ya kufanya **'mass action'** kupinga ukandamizaji huu wa haki ya uhuru wa habari unaofanywa na Serikali hii yenye dalili zote za udikteta.

Mheshimiwa Spika, ili kuzuia hayo yote yasitokee, Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni inaitaka Serikali kuiagiza Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA) kuviagiza vituo vyote vya television vyenye leseni ya TCRA kuingiza kwenye ving'amuzi vyao Chaneli ya Bunge na kurusha matangazo ya moja kwa moja ya Bunge kwa wananchi bure.

Mheshimiwa Spika, baada ya kusema hayo, naomba kuwasilisha.

Joseph Osmund Mbilinyi (Mb)

WAZIRI KIVULI NA MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI

**YA UPINZANI BUNGENI KATIKA WIZARA YA
HABARI, UTAMADUNI, WASANII NA MICHEZO**

13 Mei, 2016

KIAMBATANISHO NA. 1: TAMKO LA UMOJA WA ULAYA
KUHUSU UKANDAMIZAJI WA HAKI ZA BINADAMU TANZANIA

EUROPEAN UNION
JOINT LOCAL STATEMENT ON HUMAN RIGHTS
INFRINGEMENTS

Monday, 09 November 2015

The European Union Head of Delegation, the Heads of Mission of Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Ireland, Italy, the Netherlands, Spain, Sweden, the United Kingdom and the Heads of Mission of Canada, Norway, Switzerland and the United States of America; issue the following statement in the United Republic of Tanzania:

The Heads of Mission of the European Union Delegation, Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Ireland, Italy, the Netherlands, Spain, Sweden, the United Kingdom and the Heads of Mission of Canada, Norway, Switzerland and the United States of America recall that the Government of the United Republic of Tanzania had committed to applying the Cyber Crimes Act of 2015 in a

manner that respects fundamental freedoms and to addressing a potentially negative interpretation of the law. However, the first cases of application raise concern in view of their potential infringement of fundamental freedoms.

The Heads of Mission are concerned about the recent arrest of members of staff of the Legal and Human Rights Centre and confiscation of key technical outfits, reportedly motivated by Section 16 of the Cyber Crimes Act. The events took place while the organization was compiling observations made by national election observers around the country, a task for which the Legal and Human Rights Centre has been accredited by the National Electoral Commission. The Heads of Mission recall that the Legal and Human Rights Centre is a member of the Tanzania Coalition of Human Rights Defenders.

As spelt out in the African Charter on Democracy, Elections and Governance, the Heads of Mission are “convinced of the need to enhance the election observation missions in the role they play, particularly as they are an important contributory factor to ensuring the regularity, transparency and credibility of elections”.

Heads of Mission call on the Government of Tanzania to assure that the implementation of the Cyber Crime Act does not lead to infringement of universal human rights and fundamental freedoms, particularly the freedoms of expression and association and the right to participate in genuine elections and that it respects principles of good governance and the role of election observers and civil society organizations in the democratic processes.

For more information, please contact:

Ms. Luana REALE, Head of Political, Press and Information
Section- Delegation of the European Union to Tanzania
Direct Line: +255 22 2164503 Email:
Luana.REALE@eeas.europa.eu

Website:

http://eeas.europa.eu/delegations/tanzania/index_en.htm

Facebook:

<https://www.facebook.com/EuropeanUnionTanzania>

Twitter: <https://twitter.com/EUinTZ>